

Filosofie a „vědění“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2012](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2012](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 3. 4. 2012

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 3. 4. 2012

Filosofie a „vědění“

Nejdůležitější, ba přímo základní funkcí filosofie (filosofování) není poučování, jak se máme vztahovat ke skutečnosti (eventuelně jednotlivým skutečnostem), ani zkoumání skutečností samých, ale kladení otázek. Ovšem takovou otázku můžeme položit pouze v nějaké souvislosti, do nějakého kontextu, který tu je k dispozici, tj. který jejímu položení nutně jakoby „předchází“ (řečeno předběžně), ale který je otázkou samou více nebo méně zproblematizován. Proto to často vypadá tak, že filosofie je nutně polemická, že vždycky proti něčemu útočí; je to však mylný dojem, který má svůj zdroj nikoli v tom, co podniká filosof, ale v tom, kdo si otázky nechce vůbec klást a brání se proti nim.

Ne každé tázání má dobrý smysl; některé otázky mohou vskutku vypadat dost nesmyslně (jakoby nedávají žádný smysl) nebo aspoň protismyslně (vzpírají se tomu, co za smysluplné běžně považujeme). Filosofie klade otázky tak, že se táže, ale protože každá otázka nutně také něco tvrdí, filosofie je vždy ochotna vydávat počet z toho, co tou kterou svou otázkou (tím kterým směrem svého tázání) vždy zároveň také jakoby tvrdí; Co je však hlavní: netrvá na tom dogmaticky. Netrvá na tom už proto, že při svém tázání nemůže a nesmí samu sebe, tj. své tázání a jeho zaměření prostě zapomínat a vynechávat. Filosofie musí vidět problémy všude, také na své straně, a musí se dotazovat také na předpoklady svých vlastních dotazů a svého šťouravého dotazování. Jen tak může plnit svou hlavní úlohu: na nic nezapomínat, nic neponechávat v jakési nedotknutelné oddělenosti ode všeho, nepřipustit nic „absolutního“ (absolutus = oddělený, izolovaný). Opravdové filosofování má vždycky povahu myšlenkového pokusu, myšlenkově prováděného experimentování.

(ze starších poznámek ad „méontologie“, 2011 [!!! dohledat přesné datum !!!]; s úpravami převedeno: Písek, 120403-1.)